

Süleyman Demirel Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Y.2008, C.13, S.1 s.209-228.

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE-FİNANS EĞİTİMİNE BAKIŞ AÇILARI VE FARKINDALIKLARI ÜZERİNE BİR UYGULAMA

AN APPLICATION ON POINT OF VIEW AND AWARENESS OF VOCATIONAL SCHOOLS STUDENTS ON ACCOUNTING-FINANCE EDUCATION

Yrd.Doç.Dr.Mehmet GENÇTÜRK*
Yrd.Doç.Dr.Yusuf DEMİR**
Öğr.Gör.Oğuzhan ÇARIKÇI*

ÖZET

Türk Yüksek Öğretim alanı içerisinde önemli yere sahip olan meslek yüksekokullarının (MYO) sayısı artmakta ve artan sayıyla birlikte yaşanan sorunlar da çözülmeyi beklemektedir. Özellikle son zamanlarda küçük ve orta ölçekli işletmelerin ara eleman ihtiyacını karşılayan MYO'ların diğer sorunları dışında, verdikleri eğitim ve eğitimin yeterliliği de tartışılmaya başlanmıştır.

Bu çalışmada, MYO'ların işletme eğitimi ile muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin okudukları bölümlere istekli gelip, gelmedikleri, bu bölümlerin kendilerine hangi imkânları sağlayacağı hakkındaki bilgi düzeyleri, aldıkları muhasebe-finance eğitiminin yeterliliği hakkındaki düşünceleri yüzyüze anket yöntemi ile beşli likert ölçeği kullanılarak SPSS 15,0 programında test edilmiş ve elde edilen sonuçlar açıklanmıştır.

ABSTRACT

The number of vocational schools in Turkish higher education system has been in rise. This growth brings creates various setbacks that are waiting to be solved. In particular, poor quality of education and training provided by vocational schools, which supply semi-skilled workers for small and medium sized enterprises, has been started to criticize.

In this study, enthusiasm and willingness for entry into school, their knowledge about what their school will provide them in terms of job opportunities and adequacy of their accounting-finance education of business and accounting students of vocational schools have been investigated with

* Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Ağlasun Meslek Yüksek Okulu
** Süleyman Demirel üniversitesi İİBF İşletme Bölümü I

face-to-face interview. Hypotheses have been tested using SPSS 15 program and the results have been discussed accordingly.

Muhasebe-finance eğitimi, öğrencilerin muhasebe-finance eğitimine bakış açıları, meslek yüksekokulları
accounting-finance education, point of view of students on accounting-finance education, vocational schools.

1. GİRİŞ

Meslek yüksekokulları, Türk Yüksek Öğretimi içerisinde önemli bir yere sahip olan eğitim-öğretim kurumlarından. KOBİ'lerin ara insan gücü ihtiyacını karşılayan en önemli kaynaklardan biri olan meslek yüksekokullarının önemini, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilgili olarak başlayan tam üyelik süreci bir kat daha artmıştır.

Türkiye'de, 1992 yılında kurulan yirmi bir yeni üniversite ile gerek üniversiteye girmek isteyen öğrencilerin bu taleplerinin karşılanması, gerek eğitilmiş insan gücü ihtiyacının karşılanması amacıyla açılan fakültelerle birlikte çok sayıda meslek yüksekokulu da açılmıştır. Yeni kurulan ve genellikle il dışında açılan meslek yüksekokulları bölge yöneticileri ve halkın desteği ile kurulmuş okullardır.¹ 2005 yılı itibarıyla Türkiye'de kurulmuş olan 625 meslek yüksekokulundan 490 tanesi faal olarak eğitim-öğretim faaliyetini sürdürmektedir. MYO'ların % 83'ü ilçelerde, % 10'u illerde ve % 7'si ise beldelerde kurulmuştur. Bu okullarda Türk Yüksek Öğretimi içerisinde yer alan öğrencilerin % 26'sı eğitim-öğretim hizmetinden yararlanmaktadır.² Meslek yüksekokullarında açılan program sayısı ise iki yüz yetmiş beşe ulaşmış ve gereksinimlere göre yeni programlar da açılmaktadır.³

Meslek yüksekokullarının örgün eğitim içerisindeki payı % 28,4, toplam içerisindeki payı ise % 18,4'tür. Bu oran ABD'de % 55, İsviçre'de % 47, Singapur'da % 59 düzeyindedir. Meslek Yüksekokullarında, öğretim elemanı sayısı açısından da olumsuz bir durum söz konusudur. Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı; Almanya'da 5, İngiltere'de 20, Japonya'da 9, ABD'de 21 iken Türkiye'de 59'dur.⁴

Öğretim elemanı sayısının yetersiz olması dışında; meslek derslerine giren öğretim elemanlarının sektör deneyimlerinin bulunmaması, yabancı dil bilgilerinin yetersiz ve proje gerçekleştirme motivasyonlarının düşük olması da Meslek yüksekokullarının diğer önemli sorunlarından.⁵

¹ Orhan ELMACI, Kemal POYRAZ, Metin ÇALIK, "Yüksek Öğretimde (Meslek Yüksekokullarında) Kalite Güvence Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Bir Değerlendirme Format Önerisi", Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:1, Ocak 1999, s.119.

² İsa EŞME, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı Sonuç Raporu, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, 14-15 Nisan 2006, s.22-23.

³ Öğrenci Seçme Klavuzu, OSYM, 2000.

⁴ Türk Yüksek Öğretiminin Bugünkü Durumu, YÖK Raporu, Kasım 2005, Ankara, s.80-85.

⁵ Kuruluş KARAMUSTAFA, YÖK-MYO Geliştirme Komisyonu Tarafından Meslek Yüksekokullarına Uygulanan MYO Anket Sonuçlarının Genel Değerlendirmesi, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı Sonuç Raporu, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, 14-15 Nisan 2006, s.77-78.

MYO'larda eğitim veren öğretim elemanlarının % 51'inin yüksek lisans ve doktora düzeyinde olması ve bu oranın giderek artmasının beklentisi ise eğitim kadrosunun mesleki yeterliliği açısından olumlu bir gelişmedir.⁶ Meslek yüksekokullarının gün geçtikçe artan ve değişen sorunları yanında, zamanla verdikleri eğitimin kalitesi ve yeterliliği de sorgulanmaya başlanmıştır.

Çünkü Muhasebe uygulamaları ile muhasebe eğitimi arasında eskiden beri süre gelen “*muhasebe açığı*” günümüzde giderek artmaktadır. Muhasebe meslek mensuplarının yeni gelişmelere uyumlu şekilde faaliyet göstermesi zorunluluğuna paralel olarak eğitim kurumlarının ve eğitimcilerin bu gelişmelere uyum sağlaması açığın büyümesini engelleyecektir. Muhasebe açığının kapatılması, öncelikle muhasebe ders programlarının değiştirilmesini, öğrencilerin gelişmelere ayak uydurabilmesine ve bunları anlamalarını sağlayacak fırsatların tanınmasını gerektirmektedir. Ayrıca, bu gelişmeler üniversitelerdeki muhasebe eğitiminin, öğrencilerin bağımsız bir birey olarak kendilerini geliştirmelerini sağlayacak, bu konuda onları teşvik edecek şekilde yürütülmesi anlamına da gelmektedir.⁷

Bu çalışma; Süleyman Demirel Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde faaliyet gösteren meslek yüksekokullarının muhasebe eğitimi ve işletme eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin, okudukları bölümlere istekli olarak mı? Geldikleri, bu bölümlerin kendilerine hangi imkânları sağlayacağı hakkındaki bilgi düzeylerini ve farkındalıklarını, aldıkları muhasebe-finans eğitiminin yeterliliği hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde konu ile ilgili giriş yapılmış ve ikinci bölümde meslek yüksekokullarının, muhasebe eğitimi ve işletme eğitimi bölümlerinde verilen muhasebe-finans dersleri hakkında bilgi ile bu alanda yapılan çalışmalar belirtilmiştir. Üçüncü bölümde çalışmanın amacı, kullanılan yöntem ve hipotezler açıklanmıştır. Dördüncü bölümde ise uygulama sonucunda elde edilen bulgular açıklanmaya çalışılmıştır.

2. MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA MUHASEBE-FİNANS EĞİTİMİ

Meslek yüksekokullarında YÖK-MEB projesi gereğince muhasebe eğitimi ile işletme eğitimi programlarında görülen dersler, ders içerikleri ve kredileri uyumlaştırılmıştır. Bu uygulama ile tüm MYO'larda bu programlarda okuyan öğrencilerin aldıkları derslerin isimleri, içerikleri ve kredileri farklılık göstermeyecek şekilde getirilmiştir.⁸

⁶ A.g.e., Türk Yüksek Öğr.....s.83.

⁷ Ercan BAYAZITLI, Orhan Çelik, “Muhasebe Eğitiminin Kalitesinin Artırılmasında İlk Adım: Yüksek Öğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitiminin Etkinliğinin Analizi”, www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/tmes_2004.pdf (10-11-2007)

⁸ MYO'lar zorunlu dersler dışında isteğe bağlı olarak seçmeli dersler koyabilmektedirler.

Tablo 1’de görüldüğü üzere muhasebe eğitimi ve işletme eğitimi bölümlerinde, muhasebe ve finans ile ilgili 22 ders bulunmaktadır. Bu derslerin bazıları sadece İşletme Eğitimi bölümünde bulunurken, bazı dersler de sadece muhasebe eğitimi bölümünde bulunmaktadır.

Tablo1: Muhasebe Eğitimi ve İşletme Eğitimi Bölümleri Ders Cizelgeleri

DERS İSİMLERİ	KREDİ	MUHASEBE EĞİTİMİ BÖLÜMÜ	İŞLETME EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ⁹
GENEL MUHASEBE	4	ZORUNLU	ZORUNLU
DÖNEM SONU MUHASEBE İŞLEM.	4	ZORUNLU	ZORUNLU
ŞİRKETLER MUHASEBESİ	3	ZORUNLU	SEÇMELİ
BİLGİSAYARLI MUHASEBE I	4	ZORUNLU	ZORUNLU
MALİYET MUHASEBESİ	4	ZORUNLU	SEÇMELİ
FİNANSAL YÖNETİM	4	SEÇMELİ	ZORUNLU
MUHASEBE SİSTEMLERİ. VE ORG.	2	SEÇMELİ	-
İNŞAAT MUHASEBESİ	2	SEÇMELİ	-
KOOPERATİF MUHASEBESİ	2	SEÇMELİ	-
BİLGİSAYARLI MUHASEBE II	4	ZORUNLU	SEÇMELİ
DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ	2	ZORUNLU	SEÇMELİ
TÜRK VERGİ SİSTEMİ	4	ZORUNLU	ZORUNLU
MUHASEBE DENETİMİ	2	ZORUNLU	-
BANKA MUHASEBESİ	2	SEÇMELİ	SEÇMELİ
KONAKLAMA MUHASEBESİ	2	SEÇMELİ	-
MALİ TABLOLAR ANALİZİ	4	SEÇMELİ	ZORUNLU
ENFLASYON MUHASEBESİ	4	SEÇMELİ	-
PARA VE BANKA	4	-	ZORUNLU
İŞLETME BÜTÇELERİ	2	-	ZORUNLU
ÇALIŞMA SERMAYESİ YÖNETİMİ	2	-	ZORUNLU
SERMAYE PİYASASI İŞLEMLERİ	4	-	ZORUNLU
FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARI	2	-	SEÇMELİ

Kaynak: Muhasebe Eğitim Programı, MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Program Geliştirme Projesi, Ankara, 2002, s.20-21.; İşletme Eğitimi Programı, MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Program Geliştirme Projesi, Ankara, 2002, s.20-22.

Muhasebe Sistemleri ve Organizasyonu, İnşaat Muhasebesi, Kooperatif Muhasebesi, Enflasyon Muhasebesi sadece muhasebe eğitimi bölümünde bulunan derslerdir. Para ve Banka, İşletme Bütçeleri, Sermaye Piyasası İşlemleri, Çalışma Sermayesi Yönetimi, Finansal Yatırım Araçları isimli derslerde sadece işletme eğitimi bölümünde bulunan derslerdir.

Muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan öğrenciler seçmeli dersler hariç olmak üzere toplam otuz bir saat muhasebe ve finans ile ilgili dersleri almaktadırlar. Bu bölümde görülen dersler tablo 1’den görüldüğü üzere muhasebe ağırlıklı derslerdir.

⁹ Finansman dalına ait dersler gösterilmiştir.

İşletme eğitimi bölümünde okuyan öğrenciler ise seçmeli dersler hariç olmak üzere toplam otuz altı saat muhasebe ve finans ile ilgili dersleri almaktadır. Bu bölümün dersleri de yoğun olarak finans ile ilgili derslerden oluşmaktadır. Ayrıca, her iki bölümde öğrenciler, zorunlu dersler dışında muhasebe ve finans ile ilgili diğer dersleri de seçmeli ders olarak alabilmektedirler. Meslek yüksekokullarının muhasebe eğitimi ile işletme eğitimi bölümlerinde verilen muhasebe ve finans dersleri gerek kredileri ve gerekse ders çeşidi açısından fakültelerde ilgili bölümlerde verilen müfredata göre daha iyi durumdadır.

Üniversitelerin ilgili bölümlerinin müfredatları ile ilgili olarak yapılan çalışmada, muhasebe-finance derslerinin muhasebe uzmanlık bilgisini kazandıracak yeterlilikte olmadığı belirtilmiş ve çalışmada araştırma yapılan üniversitelerin lisans düzeyinde verdikleri müfredat incelendiği zaman, tablo 1’de görülen derslerin (bilgisayarlı muhasebe, konaklama muhasebesi, enflasyon muhasebesi, çalışma sermayesi yönetimi, işletme bütçeleri, dış ticaret işlemleri muhasebesi vb.) çoğunun bulunmadığı belirlenmiştir.¹⁰

İstanbul, Marmara, İstanbul Teknik ve Boğaziçi Üniversitelerinde öğrenciler üzerinde yapılan anket çalışmasında; öğrencilerin, % 37’si muhasebe ders saatlerinin yetersiz, % 54,2’si işlenen konuların kapsamının yetersiz, % 81,1’i derslerde yapılan uygulamaların yetersiz ve % 65,2’si de eğitimin yetersiz olduğunu belirtmiştir.¹¹ Lisans düzeyinde muhasebe eğitiminin etkinliği ile ilgili olarak yapılan daha kapsamlı bir çalışmada kırk beş üniversite incelenmiş ve fakülte ile bölümler düzeyinde sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Bu sorunların en önemlisinin kaynak kullanımının etkin olarak gerçekleştirilememesi olduğu belirtilmiştir.¹² Ankara meslek yüksekokulu öğrencileri üzerine yapılan diğer bir çalışmada da öğrenciler, aldıkları muhasebe bilgisinin kendileri için yeterli olmadığını belirtmişlerdir.¹³ Muhasebe-finance eğitiminin yeterliliği ve kalitesi sadece derslerin saatleri, işlenen konuların kapsamının ve uygulamaların yetersizliğinden değil gelen öğrenci profilinden de etkilenmektedir.

Sınavsız olarak doğrudan MYO’lara gelen öğrencilerin okudukları programlara göre başarıları, sınavla gelen öğrencilerle karşılaştırılmış ve muhasebe eğitimi programı dâhil incelen tüm programlarda sınavsız gelen öğrenciler daha başarısız bulunmuştur.¹⁴ Yapılan başka bir çalışmada, diğer

¹⁰ Halis KALMIŞ, Berna Burcu YILMAZ, “Lisans Seviyesindeki Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesi İçin Yapılması Gereken Geliştirmeler”, Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/tmes_2004.pdf (10-11-2007)

¹¹ Yavuz ILGAZ, Muhasebe Eğitimi Kalitesinin Meslek İmajına Etkisi 1996, Sermaye Piyasası Kurulu Yayınları, Nisan 1997, s.24-28.

¹² A.g.m,Ercan BAYAZITLI ve Orhan Çelik.....

¹³ Faruk Güçlü, “Muhasebe Eğitimi Açısından Meslek Yüksek Okulları Hacettepe Üniversitesi Ankara Meslek Yüksek Okulu Deneyimi”, http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/bildiri11.doc (9-11-2007)

¹⁴ Yıldray KIZGIN, “Sınavsız Geçiş (METEB) Sistemi İle Gelen Öğrencilerin Başarılarının İstatistiksel Analizi: Muğla Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu Örneği”, “İş,Güç”, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, Cilt:7, Sayı:2, Haziran 2005, s.124-126.

çalışmalara benzer şekilde sınavla gelen öğrenciler, sınavsız gelen öğrencilere göre daha başarılı bulunmuştur.¹⁵

Yukarıda belirtilen çalışmalardan da görüldüğü gibi öğrencinin eğitim aldığı kuruma yönelik memnuniyeti çok boyutlu bir olgudur. Eğitimin kalitesi, fiziki mekânlar, sunulan uygulama olanakları, sosyal kültürel ve sportif olanaklar ile öğrencinin özellikleri çok boyutlu olgular içinde sayılabilir.¹⁶ Her ne kadar yukarıda açıklanan nedenlerin eğitimin kalitesini olumsuz etkilediği yapılan çalışmalarda belirtilse de, iyi bir eğitimcinin her koşulda kendisini dinleyenlere onları aydınlatacak bilgileri aktarabileceği unutulmamalıdır.¹⁷

3. ARAŞTIRMANIN AMACI, YÖNTEMİ ve HİPOTEZLERİ

Bu bölümde araştırmanın amacı, kullanılan yöntem ve araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek için geliştirilen hipotezler açıklanmaya çalışılmıştır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Araştırmada, meslek yüksekokullarının İktisadi ve İdari Programları içerisinde yer alan muhasebe eğitimi ile işletme eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin;

- Kazandıkları bölümleri isteyerek seçip seçmediklerini belirlemek,
- Kazandıkları bölümün kendilerine hangi iş imkanları sağlayacağı hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek,
- Muhasebe-finance eğitiminin sağlayacağı katkı hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek,
- Muhasebe-finance eğitimi hakkındaki düşüncelerini belirlemek,
- Okullarının bulunduğu il/ilçe hakkındaki düşüncelerini ve eğitimlerine olan etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Bu amaç gerçekleştirilirken öğrencilerin birinci sınıfta hangi düşüncelere sahip olduğu ve ikinci sınıfta bu düşüncelerin hangi yönde değiştiğinin görülmesi açısından her sınıf ayrı olarak değerlendirilmiş ve birinci sınıflar ile ikinci sınıflara farklı sorular sorulmuştur. Muhasebe-finance eğitimi ile ilgili düşüncelerin ikinci sınıfta daha da belirginleşeceği düşüncesi ile bu sınıftaki öğrencilere bu konu ile ilgili olarak daha ayrıntılı sorular sorulmuştur.

¹⁵ Nedret ÇAĞLAR, Nesrin TÜRELİ, “Meslek Yüksekokullarına Sınavsız Geçişle ve ÖSS Puanı İle Gelen Öğrencilerin Genel Başarı Oranlarının Karşılaştırılması”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 10, Sayı:2, 2005, s.371-372.

¹⁶ Nevin Uzgören, Ergin UZGÖREN, “Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi-Hipotez testi, Ki-kare testi ve Doğrusal Olasılık Modeli-”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:17, Nisan 2007, <http://sbe.dumlupinar.edu.tr/17.htm> (12-12-2007)

¹⁷ Göksel YÜCEL, “Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Artırmada Eğitimcinin Rolü”, http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/tmes_2004.pdf (10-11-2007)

Ayrıca, hem birinci sınıfta okuyan hem de ikinci sınıfta okuyan kız ve erkek öğrenciler arasında görüş farklılıklarının olup olmadığını belirlemek için ki-kare analizleri de yapılarak araştırma sonuçları içerisinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde faaliyet gösteren Meslek yüksekokullarının işletme eğitimi ile muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilere yüzyüze anket yöntemi uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Ankete katılan öğrencilere beşli likert ölçeğine göre sorular sorularak, alınan cevaplar SPSS 15,0 programı kullanılarak test edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek için birinci sınıfta okuyan öğrenciler için on hipotez, ikinci sınıfta okuyan öğrenciler için on bir hipotez geliştirilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin belirlenen sorulara beşli likert ölçeğine göre cevap vermeleri istenmiş ve öğrenciler tarafından verilen cevaplar SPSS 15,0 programı kullanılarak analiz yapılmıştır.

SPSS programında aşağıda her sınıf için açıklanan hipotezler “t testi” ile test edilerek her sınıf için elde edilen bulgular araştırmanın sonuçları içerisinde açıklanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin cinsiyetlerinin verilen cevaplarda farklılık gösterip göstermediği “ki-kare analizi” ile test edilerek yine sonuçlar içerisinde açıklanmıştır.

3.2.1. Birinci Sınıfta Okuyan Öğrenciler İçin Geliştirilen Hipotezler

Birinci sınıfta okuyan öğrenciler için on hipotez geliştirilmiş ve hipotezler ile öğrencilerin kazandıkları programa isteyerek gelip gelmedikleri, kazandıkları programın kariyerlerini nasıl etkileyeceğini bilip bilmedikleri, muhasebe-finance eğitiminin önemi hakkındaki düşünceleri, aldıkları teorik ve pratik eğitim hakkındaki düşünceleri ile buldukları il veya ilçenin sosyo-kültürel durumunun kazandıkları program hakkındaki düşüncelerine etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 2: Birinci Sınıfta Okuyan Öğrenciler İçin Geliştirilen Hipotezler

H1:Kazandıkları programa isteyerek gelmişlerdir.
H2:Kazandıkları programın mezun olduktan sonra çalışma hayatında ve kariyerlerinde belirleyici olacağını düşünmektedirler.
H3:Muhasebe-finance eğitiminin çok önemli olduğunu düşünmektedirler.
H4:Muhasebe-finance eğitimini destekleme amaçlı, mesleğe yönelik kurslara gitmeyi düşünmektedirler.
H5:Kazandıkları programdan memnundurlar.
H6:Okulun da içinde bulunduğu il veya ilçenin sosyal ve kültürel bakımdan gelişmişliği öğrencilerin kazandıkları program ile ilgili düşüncelerini olumlu yönde etkilemektedir.
H7:Okulun gerçekleştireceği konferans vb aktiviteler, öğrencilerin muhasebe-finance mesleğine bakış açılarını olumlu yönde değiştirmektedir.
H8:Okulda verilen teorik ve pratik bilgi, öğrencilerin kişisel gelişimi açısından faydalı olacaktır.
H9: Kazandıkları programa istemeyerek gelen öğrencilerin, bu düşünceleri zamanla olumlu yönde değişebilecektir.
H10:Okulda verilen yabancı dil eğitimi kazandıkları program açısından gereklidir.

3.2.2. İkinci Sınıfta Okuyan Öğrenciler İçin Geliştirilen Hipotezler

İkinci sınıfta okuyan öğrenciler için on bir hipotez geliştirilmiş ve hipotezler ile öğrencilerin muhasebe-finans derslerinin önemi hakkındaki düşünceleri, bu derslerin sağlayacağı katkı ve kariyerlerindeki etkisi hakkındaki düşünceleri, verilen eğitim ile ilgili düşünceleri ile ikinci sınıfta okudukları programı benimseme düzeyleri ölçülmeye çalışılmıştır.

Tablo 3: İkinci Sınıfta Okuyan Öğrenciler İçin Geliştirilen Hipotezler

H1:Öğrencilerin aldıkları/almakta oldukları muhasebe-finans eğitiminin, mesleki açıdan yeterliliğine ilişkin kaygıları bulunmamaktadır.
H2:Öğrenciler aldıkları/almakta oldukları muhasebe-finans eğitiminin, mezun olduktan sonra gerçekleştirmek istedikleri hedeflere ulaşma yolunda belirleyici olduğunu/olacağını düşünmektedirler.
H3:Öğrenciler, muhasebe- finans derslerinin verdiği bilgi birikiminin mesleği yaparken yeterli olacağını düşünmektedirler.
H4:Öğrencilerin, almakta oldukları eğitimden beklentileri zamanla negatif yönde değişmemektedir.
H5:Muhasebe-finans derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması, öğrencileri olumsuz yönde etkilemektedir.
H6:Okulun içinde bulunduğu bölgede küçük veya büyük ölçekli işletmelerin varlığı ve bu işletmelerin okulun aktif eğitimine katkıda bulunmaları, öğrenciler için ideal bir örgün eğitim alanı sağlamaktadır.
H7:Kazandıkları programa istemeyerek gelen öğrencilerin, zaman içerisinde düşünceleri olumlu yönde değişmektedir.
H8:Okudukları programdan mezun olduktan sonra yeterli bilgi donanımına sahip olacaklarını düşünmektedirler.
H9:Dersin işlenmesinin genelde teorik bilgi aktarımından ibaret olması, mesleği aktif olarak yaparken karşılabilecekleri sorunları çözmeyi zorlaştıracığını düşünmektedirler.
H10:Eğitim programı yanında gerçekleştirilen meslekle ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinliklerin mesleği yaparken faydalı olacağını düşünmektedirler.
H11:Derslerin aktarımında; ders sorumlularının yeterliliği, ders anlatımında kullanılan yardımcı materyaller ve araç gereçler verimliliği etkilemektedir.

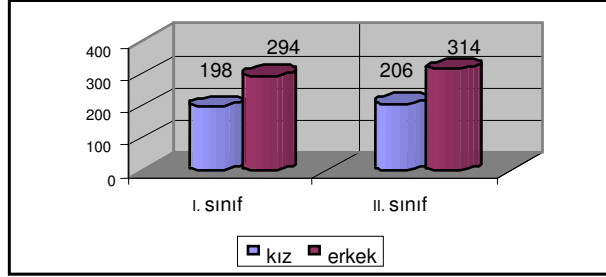
4. ARAŞTIRMANIN SONUÇLARI

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular üç bölümde açıklanmaya çalışılmıştır. Birinci bölümde ankete katılan öğrencilerin sınıflara ve cinsiyetlerine göre dağılımları verilmiştir. İkinci bölümde, birinci ve ikinci sınıflar için geliştirilen hipotezlerin sonuçları açıklanmıştır. Üçüncü bölümde ise birinci ve ikinci sınıflar arasında cinsiyete göre bir farklılık olup olmadığı ile ilgili olarak elde edilen sonuçlar açıklanmaya çalışılmıştır.

4.1. Araştırmanın Genel Sonuçları

Araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde faaliyet gösteren meslek yüksekokullarının işletme eğitimi ve muhasebe eğitimi bölümlerinde okuyan toplam 1.012 öğrenci üzerinde uygulanmıştır.

Şekil 1: Öğrencilerin Okudukları Sınıflar ve Cinsiyetleri

Şekil 1’de görüldüğü gibi öğrencilerin 492’si birinci sınıfta, 520’si ise ikinci sınıfta okumaktadır. Birinci sınıfta okuyan öğrencilerin 198’i kız, 294’ü erkek öğrencidir. İkinci sınıfta okuyan öğrencilerin ise 206’sı kız, 314’ü erkek öğrencidir.

4.2. Hipotezlerin Test Sonuçları

Bu bölümde, birinci ve ikinci sınıflar için geliştirilen hipotezlerin test sonuçları hem birinci sınıfta okuyan öğrenciler, hem de ikinci sınıfta okuyan öğrencileri için ayrı olarak açıklanmaya çalışılmıştır.

4.2.1. Birinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları

Birinci Sınıflar İçin Belirlenen on hipotez “t testi” ile test edilerek sonuçlar tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4’de görüldüğü gibi, muhasebe ve işletme programlarını yeni kazanan öğrencilerin kazandığı bu programa isteyerek mi geldikleri yönündeki sorulara vermiş oldukları cevaplara t testi uygulandığında t değerinin 0,723 ve sig. Değerinin ise 0,470 çıktığı görülmüştür. Buna göre öğrencilerin kazandıkları bu bölüme isteyerek geldikleri yönündeki hipotezimiz red edilmektedir. Sig. Değeri öğrencilerin bu konuda kararsız olduklarını göstermektedir. t nin işaretinin pozitif olması isteyerek gelen öğrencilerin oranının daha fazla olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan öğrencilerin kazandıkları programın mezun olduktan sonra çalışma hayatlarında ve kariyerlerinde belirleyici olup olmayacağına yönelik yapılan t testinde, t değerinin 11,853 ve sig. değerinin ise 0,000 çıktığı görülmüştür. Buna göre öğrenciler kazandıkları programın çalışma hayatlarında ve kariyerlerinde belirleyici olacağını düşünmektedirler. Bu durum muhasebe ve işletme programlarının tercih edilmesinde isteksizlik olsa bile aldıkları eğitimin çalışma hayatlarında faydalı olacağı noktasında öğrencilerin bilinçli olduklarının bir göstergesidir. Çünkü, öğrencilerin kazandıkları programa istekli olarak gelip gelmeme nedenleri arasında kazanılan bölüm kadar okulun bulunduğu il ve ilçenin sosyal ve kültürel imkanları da yer almaktadır.

Programı yeni kazanan öğrencilerin alacakları muhasebe finans eğitiminin kendileri için önemli olduğunun test edilmesi amacıyla yapılan t

testi sonucuna bakıldığında t değerinin çok yüksek olduğu görülmektedir (13,250). Buna göre programı yeni kazanan öğrenciler alacakları muhasebe-finans eğitiminin kendileri için önemli olduğunu düşünmektedirler.

Yeni kazanan öğrencilerin okulda aldıkları muhasebe-finans eğitimini destekleyici kurslara gitmeyi düşünüp düşünmedikleri yönündeki soruya vermiş oldukları cevapların t testi sonuçlarına bakıldığında ise t testi sonucunun 9,685 ve sig. Değerinin ise 0,000 olduğu görülmekte ve dolayısıyla yeni kazanan öğrencilerin aldıkları eğitimin yanında destekleyici kursların gerekliliğini de ön gördüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 4: Birinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları

SORULAR	Ortalama	N	t	Sig.(2-tailed)	Hipotez
H1:Kazandıkları programa isteyerek gelmişlerdir.	3,0407	492	,723	,470	Red
H2:Kazandıkları programın mezun olduktan sonra çalışma hayatında ve kariyerlerinde belirleyici olacağını düşünmektedirler.	3,5630	492	11,853	,000	Kabul
H3:Muhasebe-finans eğitiminin çok önemli olduğunu düşünmektedirler.	3,6367	490	13,250	,000	Kabul
H4:Muhasebe-finans eğitimini destekleme amaçlı, mesleğe yönelik kurslara gitmeyi düşünmektedirler.	3,5081	492	9,685	,000	Kabul
H5:Kazandıkları programdan memnundurlar.	3,0407	492	,757	,450	Red
H6:Okulun da içinde bulunduğu il veya ilçenin sosyal ve kültürel bakımdan gelişmişliği öğrencilerin kazandıkları program ile ilgili düşüncelerini olumlu yönde etkilemektedir.	3,3333	492	5,188	,000	Kabul
H7:Okulun gerçekleştireceği konferans vb aktiviteler, öğrencilerin muhasebe-finans mesleğine bakış açılarını olumlu yönde değiştirmektedir.	3,4503	493	7,930	,000	Kabul
H8:Okulda verilen teorik ve pratik bilgi, öğrencilerin kişisel gelişimi açısından faydalı olacaktır.	3,8089	492	18,072	,000	Kabul
H9: Kazandıkları programa istemeyerek gelen öğrencilerin, bu düşünceleri zamanla olumlu yönde değişebilecektir.	3,2741	456	5,061	,000	Kabul
H10:Okulda verilen yabancı dil eğitimi kazandıkları program açısından gereklidir.	3,3661	489	5,552	,000	Kabul

Birinci sınıf öğrencilerine yönelik kazandığınız bu programdan memnun olmama durumunuz oluyor mu yönündeki soruya verdikleri cevaplara uygulanan t testi sonucunun 0,757 ve sig. değerinin 0,450 çıktığı görülmüştür. Buna göre programı yeni kazanan öğrenciler kazandıkları bölüm konusunda memnun olup olmama noktasında kararsızdılar. Bu durum

öğrencinin istekli gelip gelmedikleri yönündeki ifadenin sonuçların da desteklemektedir.

Diğer taraftan okulun da içinde bulunduğu il veya ilçenin sosyal ve kültürel bakımdan gelişmişliğinin program ile ilgili düşüncelerini olumlu yönde etkileyip etkilemediği yönündeki soruya vermiş oldukları cevaba uygulanan t testi sonucu 5,188 ve sig. değeri ise 0,000 çıkmıştır. Buna göre yeni kazanan öğrenciler, il ya da ilçenin sosyo-kültürel açıdan gelişmişliğinin kazandıkları bölüm ile ilgili düşünceleri açısından olumlu olduğunu düşünmektedirler.

Ayrıca yapılan t testleri sonucuna göre yeni kazanan öğrenciler okullarının gerçekleştireceği sosyal aktivitelerin muhasebe finans mesleğine yönelik motivasyonlarını artıracaklarını ve bu mesleğe bakış açılarını değiştirebileceğini ifade etmektedirler. (t testi sonucu 7,930 ve sig. değeri 0,000)

Yine, yeni kazanan öğrencilerin okudukları programdan alacakları teorik ve pratik bilginin kişisel gelişmeleri açısından faydalı olacağını düşündüklerini görüyoruz (t testi sonucu 18,072 ve sig. Değeri 0,000). t değerinin oldukça yüksek çıkması bu konuda öğrencilerin büyük çoğunluğunun aynı yönde görüş belirttiklerini göstermektedir.

Okudukları programa istemeyerek gelmiş iseniz fikirlerinizin olumlu yönde değişebileceğine inanıyor musunuz şeklindeki soruya verdikleri cevaba yönelik yapılan t testi sonucunun 5,061 ve sig. değerinin 0,000 olduğu görülmektedir. Buna göre öğrenciler isteyerek gelme noktasında kararsız olmalarına rağmen bu düşüncelerinin zaman içerisinde olumlu yönde değişebileceğini göstermektedir.

Okulda verilen yabancı dil eğitiminin bölüm açısından gerekliliğini test etmek amacıyla yapılan t testi sonucuna göre t değeri 5,552 ve sig. değeri 0,000 çıkmıştır. Bu sonuca göre öğrenciler okulda verilen yabancı dil eğitiminin programları açısından gerekli olduğunu düşünmektedirler. Muhasebe finansman işlemlerinde yabancı dil ihtiyacının fazla olmadığı yönündeki genel düşünceye rağmen öğrencilerin yabancı dili gerekli görmeleri dikkate değer bir sonuçtur.

4.2.2.İkinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları

İkinci Sınıflar İçin Geliştirilen onbir adet hipotez “t testi” ile test edilerek sonuçlar tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. İkinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları

SORULAR	Ortalama	N	t	Sig. (2-tailed)	Hipotez
H1:Öğrencilerin aldıkları/almakta oldukları muhasebe-finans eğitiminin, mesleki açıdan yeterliliğine ilişkin kaygıları bulunmamaktadır.	3,2769	520	5,902	,000	Ho Kabul
H2:Öğrenciler aldıkları/almakta oldukları muhasebe-finans eğitiminin, mezun olduktan sonra gerçekleştirmek istedikleri hedeflere ulaşma yolunda belirleyici olduğunu/olacağını düşünmektedirler.	3,3865	520	8,631	,000	Ho Kabul
H3:Öğrenciler, muhasebe- finans derslerinin verdiği bilgi birikiminin mesleği yaparken yeterli olacağını düşünmektedirler.	3,1233	519	1,297	,195	Ho Red
H4:Öğrencilerin, almakta oldukları eğitimden beklentileri zamanla negatif yönde değişmemektedir.	2,8073	519	-3,676	,000	Ho Kabul
H5:Muhasebe-finans derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması, öğrencileri olumsuz yönde etkilemektedir.	3,9404	520	20,093	,000	Ho Kabul
H6:Okulun içinde bulunduğu bölgede küçük veya büyük ölçekli işletmelerin varlığı ve bu işletmelerin okulun aktif eğitimine katkıda bulunmaları, öğrenciler için ideal bir örgün eğitim alanı sağlamaktadır.	3,7394	518	13,918	,000	Ho Kabul
H7:Kazandıkları programa istemeyerek gelen öğrencilerin, zaman içerisinde düşünceleri olumlu yönde değişmektedir.	3,3425	511	5,844	,000	Ho Kabul
H8:Okudukları programdan mezun olduktan sonra yeterli bilgi donanımına sahip olacaklarını düşünmektedirler.	2,9212	520	-1,757	,080	Ho Red
H9:Dersin işlenmesinin genelde teorik bilgi aktarımından ibaret olması, mesleği aktif olarak yaparken karşılabilecekleri sorunları çözmeyi zorlaştıracağını düşünmektedirler.	3,6808	520	13,882	,000	Ho Kabul
H10:Eğitim programı yanında gerçekleştirilen meslekle ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinliklerin mesleği yaparken faydalı olacağını düşünmektedirler.	4,1231	520	28,002	,000	Ho Kabul
H11:Derslerin aktarımında; ders sorumlularının yeterliliği, ders anlatımında kullanılan yardımcı materyaller ve araç gereçler verimliliği etkilemektedir.	3,7577	520	15,328	,000	Ho Kabul

Öğrencilerin almakta oldukları/aldıkları muhasebe finans eğitiminin, mesleki açıdan yeterliliğine ilişkin kaygılarının olmadığı ortaya çıkmıştır (t testi 5,902 ve sig. değeri 0,000).

Öğrenciler muhasebe-finans eğitiminin, mezun olduktan sonra gerçekleştirmek istedikleri hedeflere ulaşma yolunda belirleyici olduğunu/olacağını düşünmektedirler (t testi sonucu 8,631, sig. değeri 0,000).

Muhasebe- finans derslerinin verdiği bilgi birikiminin mesleği yaparken yeterli olacağını düşünmüyorlar (t testi sonucu 1,297 ve sig. Değeri 0,195).

Almakta oldukları eğitimden beklentilerinin zamanla negatif yönde değişip değişmediği yönündeki soruya verilen cevaplar, beklentilerimizle arasında bir farkın olmadığı sonucunu çıkarmıştır.

Okulda alınan muhasebe-finance derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması öğrencileri olumsuz yönde düşündürmektedir (t testi sonucu 20,093 ve sig. Değeri 0,000).

Okulun içinde bulunduğu bölgede küçük veya büyük ölçekli işletmelerin varlığı ve bu işletmelerin okulun aktif eğitimine katkıda bulunmaları ikinci sınıf öğrencileri için ideal bir örgün eğitim alanı sağlamaktadır (t testi sonucu 13,918 ve sig değeri 0,000).

Öğrenciler okudukları programa istemeyerek gelmiş olmalarına rağmen geçen zaman içerisinde düşüncelerinin olumlu yönde değiştiğini düşünmektedirler (t testi sonucu 5,844 ve sig değeri 0,000).

Öğrenciler okudukları programdan mezun olunca yeterli bilgi donanımına sahip olacaklarını düşünmüyorlar (t testi sonucu -1,757 ve sig değeri 0,080).

Dersin işlenmesinin genelde teorik bilgi aktarımından ibaret olmasının etkisinin mesleği aktif olarak yaparken karşılaşılan zorlukların üstesinde gelmeyi zorlaştıracaklarını düşünüyorlar (t testi 13,882 ve sig değeri 0,000).

Eğitim programı yanında gerçekleştirilen meslekle ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinliklerin mesleği yaparken faydası olacağını düşünüyorlar (t testi sonucu 28,002 ve sig değeri 0,000).

Derslerin aktarımında ders sorumlularının yeterliliği, ders anlatımında kullanılan yardımcı materyaller ve araç gereçlerin verimliliği etkilediğini düşünüyor musunuz sorusuna verilen cevaplar hipotezimizi destekler niteliktedir. (t testi sonucu 15,328 ve sig değeri 0,000).

4.3. Cinsiyetlere Göre Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde birinci ve ikinci sınıfta okuyan öğrencilerin cinsiyetlerinin verdikleri cevaplara göre farklılık gösterip göstermediği “ki-kare analizi” ile test edilmiş ve sonuçlar aşağıda hem birinci sınıflar, hem de ikinci sınıflar için ayrı olarak açıklanmaya çalışılmıştır.

4.3.1. Birinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları (Cinsiyetlere Göre)

Birinci sınıfta okuyan öğrenciler için geliştirilen ve bölüm 4.2.’de açıklanan hipotezlerin öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediği “ki-kare analizi” ile test edilmiş ve sonuçlar tablo 6’da gösterilmiştir.

Muhasebe programlarına isteyerek gelip gelmedikleri noktasında yapılan ki kare test sonucuna göre test değerimiz 13,195 sig. Değeri 0,01 çıkmıştır. Bu sonuca göre muhasebe programlarına isteyerek gelip gelmedikleri noktasında cinsiyete göre görüş farklılıkları vardır. Bu yöndeki hipotezimiz kabul edilir.

Kazandıkları programın mezun olduktan sonra çalışma hayatlarında ve kariyerlerinde belirleyici olup olmadıkları noktasında yapılan ki kare test değeri 7,936 ve sig değeri 0,09 çıkmıştır. Bu sonuca göre çalışma hayatlarında ve kariyerlerinde aldıkları eğitimin belirleyici olması noktasında kız ve erkek öğrenciler arasında görüş farklılığı yoktur

Tablo 6: Birinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları (Cinsiyetlere Göre)

SORULAR	ki-kare	Sig.(2-tailed)	Hipotez
H1:Kazandıkları programa isteyerek gelmişlerdir.	13,195	0,010	Kabul
H2:Kazandıkları programın mezun olduktan sonra çalışma hayatında ve kariyerlerinde belirleyici olacağını düşünmektedirler.	7,936	0,094	Red
H3:Muhasebe-finance eğitiminin çok önemli olduğunu düşünmektedirler.	10,989	0,027	Kabul
H4:Muhasebe-finance eğitimi destekleme amaçlı, mesleğe yönelik kurslara gitmeyi düşünmektedirler.	13,615	0,009	Kabul
H5:Kazandıkları programdan memnundurlar.	4,640	0,326	Red
H6:Okulun da içinde bulunduğu il veya ilçenin sosyal ve kültürel bakımdan gelişmişliği öğrencilerin kazandıkları program ile ilgili düşüncelerini olumlu yönde etkilemektedir.	7,137	0,211	Red
H7:Okulun gerçekleştireceği konferans vb aktiviteler, öğrencilerin muhasebe-finance mesleğine bakış açılarını olumlu yönde değiştirmektedir.	3,688	0,450	Red
H8:Okulda verilen teorik ve pratik bilgi, öğrencilerin kişisel gelişimi açısından faydalı olacaktır.	9,547	0,049	Kabul
H9: Kazandıkları programa istemeyerek gelen öğrencilerin, bu düşünceleri zamanla olumlu yönde değişebilecektir.	9,702	0,046	Kabul
H10:Okulda verilen yabancı dil eğitimi kazandıkları program açısından gereklidir.	5,260	0,262	Red

Alacakları muhasebe finans eğitiminin önemliliği konusunda kız ve erkek öğrenciler arasında bir görüş farklılığı olduğunu görüyoruz. Crosstab tablosuna bakıldığında Kız öğrencilerin biraz daha olumsuz oldukları görülmektedir. Bu durum kız öğrencilerin beklentilerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Birinci sınıf öğrencilerinin okulda almış oldukları muhasebe finans eğitimlerinin yanında mesleğe yönelik destekleyici kurslara gitme eğilimlerinin kız ve erkek öğrencilerde farklı olduğunu söyleyebiliriz.

Kazandıkları programdan memnun olmama durumu birbirinden bağımsız değildir. Hem kız öğrenciler hem de erkek öğrenciler aynı yönde görüş belirtmişlerdir.

Okulun da içinde bulunduğu il veya ilçenin sosyal ve kültürel bakımdan gelişmişliği kazandıkları program ile ilgili düşüncelerini aynı yönde etkilemektedir.

Mesleğe yönelik motivasyonun artırılmasında okulun gerçekleştireceği sosyal aktivitelerin etkisi ile ilgili görüşlerde cinsiyetlere göre birbirine çok yakın sonuçların çıktığı görülmektedir.

Okudukları programdan alacakları teorik ve pratik bilginin kişisel gelişimleri açısından kız ve erkek öğrenciler arasında farklı algılandığını görüyoruz.

Okudukları programa istemeyerek gelmiş olsalar bile fikirlerinin olumlu yönde değişebileceği noktasında kız ve erkek öğrenciler yine farklı düşünmektedirler.

Okulda verilen yabancı dil eğitiminin kazandıkları program açısından gerekli olması hususunda cinsiyet açısından bir farklılık yoktur.

4.3.2. İkinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları (Cinsiyetlere Göre)

İkinci sınıfta okuyan öğrenciler için geliştirilen ve bölüm 4.2.'de açıklanan hipotezlerin öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediği "ki-kare analizi" ile test edilmiş ve sonuçlar tablo 7'de gösterilmiştir.

İkinci sınıf öğrencilerinin aldıkları/almakta oldukları muhasebe finans eğitimlerinin mesleki açıdan yetersizliğine ilişkin yapılan ki-kare test sonucu 9,662 ve sig değeri ise 0,047 çıkmıştır. Bu sonuca göre ikinci sınıf öğrencilerinin aldıkları/almakta oldukları muhasebe finans eğitiminin mesleki açıdan yetersizliği noktasında kız ve erkek öğrenciler arasında bir görüş farklılığı vardır. Bu yöndeki hipotez kabul edilecektir.

Aldıkları/almakta oldukları muhasebe finans eğitiminin mezun olduktan sonra gerçekleştirmek istedikleri hedeflere ulaşma yolunda belirleyici olması noktasında kız ve erkek öğrenciler arasında bir görüş farklılığı bulunmamaktadır. Bu noktada programı yeni kazanan öğrencilerle ikinci sınıftaki öğrenciler arasında da bir paralellilik bulunmaktadır.

Diğer taraftan muhasebe finans derslerinin kazandırdığı bilgi birikiminin mesleği yaparken yeterli olacağı konusu birbirinden bağımsız değildir. Hem kız öğrenciler hem de erkek öğrenciler aynı yönde görüş belirtmişlerdir.

İkinci sınıf öğrencilerinin almakta oldukları eğitimden beklentilerinin negatif yönde değişmesi konusundaki görüşlerinde de kız ve erkek öğrenciler arasında bir fark bulunmamaktadır.

Öğrencilerin okulda almış oldukları muhasebe finans derslerine yönelik yeterince pratik yapma imkânlarının az olmasının öğrenciler üzerinde negatif etkisinin olduğu noktasında kız ve erkek öğrenciler arasında bir görüş farklılığı yoktur.

Tablo 7: İkinci Sınıflar İçin Geliştirilen Hipotezlerin Sonuçları (Cinsiyetlere Göre)

SORULAR	ki-kare	Sig.(2-tailed)	Hipotez
H1:Öğrencilerin aldıkları/almakta oldukları muhasebe-finans eğitiminin, mesleki açıdan yeterliliğine ilişkin kaygıları bulunmamaktadır.	9,662	0,047	Kabul
H2:Öğrenciler aldıkları/almakta oldukları muhasebe-finans eğitiminin, mezun olduktan sonra gerçekleştirmek istedikleri hedeflere ulaşma yolunda belirleyici olduğunu/olacağını düşünmektedirler.	9,082	0,059	Red
H3:Öğrenciler, muhasebe- finans derslerinin verdiği bilgi birikiminin mesleği yaparken yeterli olacağını düşünmektedirler.	6,456	0,264	Red
H4:Öğrencilerin, almakta oldukları eğitimden beklentileri zamanla negatif yönde değişmektedir.	3,939	0,414	Red
H5:Muhasebe-finans derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması, öğrencileri olumsuz yönde etkilemektedir.	9,264	0,055	Red
H6:Okulun içinde bulunduğu bölgede küçük veya büyük ölçekli işletmelerin varlığı ve bu işletmelerin okulun aktif eğitimine katkıda bulunmaları, öğrenciler için ideal bir örgün eğitim alanı sağlamaktadır.	8,564	0,073	Red
H7:Kazandıkları programa istemeyerek gelen öğrencilerin, zaman içerisinde düşünceleri olumlu yönde değişmektedir.	24,520	0,000	Kabul
H8:Okudukları programdan mezun olduktan sonra yeterli bilgi donanımına sahip olacaklarını düşünmektedirler.	11,414	0,022	Kabul
H9:Dersin işlenmesinin genelde teorik bilgi aktarımından ibaret olması, mesleği aktif olarak yaparken karşılabilecekleri sorunları çözmeyi zorlaştıracağını düşünmektedirler.	4,079	0,395	Red
H10:Eğitim programı yanında gerçekleştirilen meslekle ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinliklerin mesleği yaparken faydalı olacağını düşünmektedirler.	3,941	0,414	Red
H11:Derslerin aktarımında; ders sorumlularının yeterliliği, ders anlatımında kullanılan yardımcı materyaller ve araç gereçler verimliliği etkilemektedir.	0,960	0,916	Red

Okulun içinde bulunduğu bölgede küçük veya büyük ölçekli işletmelerin varlığı ve bu işletmelerin okulun aktif eğitimine katkıda bulunmalarının öğrenciler için ideal bir örgün eğitim alanı sağladığı konusunda da her iki grup öğrenci arasında bir görüş farklılığı olmadığını görmekteyiz. Bu durum bir önceki paragrafta öğrencilerin yeterince pratik yapma imkânı bulamama noktasında ki görüşlerini de desteklemektedir.

İkinci sınıf öğrencilerinin okudukları programa istemeyerek gelmiş olsalar bile geçen zaman içerisinde fikirlerinin değişmesi noktasında kız ve erkek öğrenciler görüş ayrılığı bulunmaktadır. Bu durum birinci sınıftaki öğrencilerin bu konudaki görüşleri ile paralellik arz etmektedir.

Aynı şekilde okudukları programdan mezun olduklarında yeterli bilgi donanımına sahip olmaları noktasında da kız ve erkek öğrenciler arasında bir görüş farklılığı söz konusudur.

Dersin işlenmesinin genelde teorik bilgi aktarımından ibaret olmasının etkisinin mesleği aktif olarak yaparken karşılaşılan zorlukların

üstesinden gelmeyi zorlaştıracağı noktasında da kız ve erkek öğrenciler arasında bir görüş farklılığı yoktur.

Aynı şekilde eğitim programı yanında meslekle ilgili gerçekleştirilen seminer, konferans gibi benzeri etkinliklerin mesleği yaparken faydası olacağı noktasında bir görüş ayrılığı da bulunmamaktadır.

Programda öğrencilerin almakta oldukları derslerin aktarımında ders sorumlularının yeterliliği, ders anlatımında kullanılan yardımcı materyaller ve araç gereçlerin verimliliği etkilediği konusunda kız ve erkek öğrencilerin bir görüş farklılığı bulunmamaktadır.

SONUÇ

Türkiye'deki işletmelerin önemli bir kısmının KOBİ niteliği taşıması, Türk Yüksek Öğrenimi içerisinde önemli bir yere sahip meslek yüksekokullarının önemini bir kat daha artırmaktadır. Bu çalışmada, Süleyman Demirel üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde faaliyet gösteren meslek yüksekokullarının muhasebe eğitimi ve işletme eğitimi bölümlerinde okuyan birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin muhasebe-finans eğitimine bakış açıları ve farkındalıklarına yönelik anket çalışması yapılmıştır.

Çalışmada, birinci ve ikinci sınıflar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Çünkü birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin muhasebe finansman eğitiminden beklentileri ve bakış açıları öncelikle ortaya konulmak istenmiştir. Daha sonra ise öğrencilerin ikinci sınıfa geçmeleri ile birlikte muhasebe finans eğitimine bakış açıları veya mezun olduktan sonra okulda almış oldukları eğitimin mesleği uygularken onlara ne kadar yardımcı olacağına yönelik bakış açıları ve beklentileri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın sonucunda, birinci sınıf öğrencilerinin çoğunluğunun bölüme isteyerek gelmediklerini belirtmişlerdir. Fakat öğrenciler, kazandıkları programın çalışma hayatlarında belirleyici olacağını düşünmektedirler. Ayrıca almış oldukları eğitimin mesleğe hazırlayıcı kurslar tarafından desteklenmesinin ve il ya da ilçenin içinde bulunduğu sosyo-kültürel çevrenin gelişmiş olmasının aldıkları eğitim açısından son derece önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu öğrenciler muhasebe-finans eğitimini çok önemli bulmakta ve okudukları bölümün mesleki kariyerleri açısından önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu sonuç da kazandıkları bölüme gelen öğrencilerin bu bölümün kendilerine ne sağlayacağını bilerek bunun farkında olarak geldiklerini göstermektedir.

Öğrencilerin ikinci sınıfa gelmesi ile birlikte alınan muhasebe finans derslerine ilişkin pratik yapma imkânlarının sınırlı olması mesleki hayatları açısından ikinci sınıf öğrencilerini endişelendirmektedir. Özellikle okullarının buldukları il ya da ilçede büyük ya da küçük ölçekli işletmelerin bulunması aktif eğitimlerine önemli katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Öğrencilerin bu programa isteksiz gelmiş olsalar bile düşüncelerinin olumlu yönde değiştiğini söylemelerine rağmen mezun

olduklarında yeterli bilgi donanımına sahip olduklarını düşünmemektedirler. Bunun yanında aldıkları derslerin daha çok teorik bilgi aktarımından ibaret olmasının mesleği yaparken karşılaşılan zorlukların üstesinden gelme noktasında yetersiz kalacağını, ilave olarak meslekle ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinliklerin mesleği yaparken faydalı olacağını belirtmişlerdir.

Ayrıca, birinci ve ikinci sınıfta okuyan öğrencilerin cinsiyetlerinin muhasebe finans eğitimine bakış açıları açısından farklılık gösterip göstermediği ile ilgili araştırma sonucunda birinci sınıflarda, kazandıkları programa gelme isteklerinde, muhasebe-finance eğitiminin önemli olduğu düşüncesinde, muhasebe-finance eğitimi destekleme amaçlı kurslara gitme düşüncesinde, verilen eğitimde teorik ve pratik bilginin önemi düşüncesinde, kazandıkları programa istemeyerek gelmiş olsalar da zamanla bu düşüncelerinin olumlu yönde gelişeceği yönündeki hipotezlerde farklılık olduğu görülmüştür.

İkinci sınıflarda ise, öğrencilerin aldıkları muhasebe finans eğitiminin mesleki açıdan yeterliliğine ilişkin düşüncelerinde, kazandıkları programa istemeyerek gelme durumunun zamanla olumlu yönde değişmesi düşüncesinde, mezun olduktan sonra yeterli bilgi sahibi olacakları düşüncesinde farklılık olduğu görülmüştür.

Bu sonuçlara bağlı olarak;

-MYO açılması düşünülen ilçelerin sosyal ve kültürel imkanlarının gelişmiş olmasına dikkat edilmesi,

-MYO'ların bulunduğu il ve ilçedeki sanayi ile işbirliği yapılması, gerek staj ve gerekse iş bulma, ders müfredatının belirlenmesi, kariyer hedefleri konularında çalışmaların daha etkin olarak yapılması,

-Yabancı dil eğitimine önem verilmesi ve özellikle yabancı dil hazırlık sınıflarının açılması,

-Derslerin panel, konferans, sempozyum, çalıştay gibi bilimsel etkinliklerle desteklenmesi,

-Dersler dışında belirli alanlarda ve kariyer hedeflerine ulaşmada etkili olacak kurs ve seminerlerin düzenlenmesi ve katılımın teşvik edilmesi,

-Ders müfredatlarının tekrar gözden geçirilmesi ve teorik bilgi yanında pratik uygulama yapmaya imkan verecek ölçüde yeniden düzenlenmesi,

-Aldıkları eğitimin mezun olduktan sonra onlara yeterli olacak seviyeye getirilmesi için, konu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla müfredat, staj gibi konularda işbirliği yapılması,

-Derslerin öğrencilere aktarılması sırasında, klasik araçlar kullanımı yanında öğrenmeyi kolaylaştırıcı araç ve gereçlerin kullanılması faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

1. BAYAZITLI Ercan, Orhan Çelik, “Muhasebe Eğitiminin Kalitesinin Artırılmasında İlk Adım: Yüksek Öğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitiminin Etkinliğinin Analizi”, www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/tmes_2004.pdf (10-11-2007)
2. ÇAĞLAR Nedret, Nesrin TÜRELİ, “Meslek Yüksekokullarına Sınavsız Geçişle ve ÖSS Puanı İle Gelen Öğrencilerin Genel Başarı Oranlarının Karşılaştırılması”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt: 10, Sayı:2, 2005, s.371-372.
3. ELMACI Orhan, Kemal POYRAZ, Metin ÇALIK, “Yüksek Öğretimde (Meslek Yüksekokullarında) Kalite Güvence Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Bir Değerlendirme Format Önerisi”, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:1, Ocak 1999, s.119.
4. EŞME İsa, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı Sonuç Raporu, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, 14-15 Nisan 2006, s.22-23.
5. Güçlü Faruk, “Muhasebe Eğitimi Açısından Meslek Yüksek Okulları Hacettepe Üniversitesi Ankara Meslek Yüksek Okulu Deneyimi”, http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/bildiri11.doc (9-11-2007)
6. ILGAZ Yavuz, Muhasebe Eğitimi Kalitesinin Meslek İmajına Etkisi 1996, Sermaye Piyasası Kurulu Yayınları, Nisan 1997, s.24-28.
7. KALMIŞ Halis, Berna Burcu YILMAZ, “Lisans Seviyesindeki Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesi İçin Yapılması Gereken Geliştirmeler”, Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/tmes_2004.pdf (10-11-2007)
8. KARAMUSTAFA Kurutuluş, YÖK-MYO Geliştirme Komisyonu Tarafından Meslek Yüksekokullarına Uygulanan MYO Anket Sonuçlarının Genel Değerlendirmesi, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı Sonuç Raporu, II. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürler Toplantısı, 14-15 Nisan 2006, s.77-78.
9. KIZGIN Yıldırım, “Sınavsız Geçiş (METEB) Sistemi İle Gelen Öğrencilerin Başarılarının İstatistiksel Analizi: Muğla Üniversitesi Muğla Meslek Yüksekokulu Örneği”, “İş,Güç”, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, Cilt:7, Sayı:2, Haziran 2005, s.124-126.
10. YÜCEL Göksel, “Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Artırmada Eğitimcinin Rolü”, http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/tmes_2004.pdf (10-11-2007)
11. UZGÖREN Nevin, Ergin UZGÖREN, “Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi-Hipotez testi, Ki-kare testi ve Doğrusal Olasılık

Modeli-“, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:17, Nisan 2007, <http://sbe.dumlupinar.edu.tr/17.htm> (12-12-2007)

12. Muhasebe Eğitim Programı, MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Program Geliştirme Projesi, Ankara, 2002, s.20-21.
13. İşletme Eğitim Programı, MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Program Geliştirme Projesi, Ankara, 2002, s.20-22.
14. Öğrenci Seçme Kılavuzu, OSYM, 2000.
15. Türk Yüksek Öğretiminin Bugünkü Durumu, YÖK Raporu, Kasım 2005, Ankara, s.80-85.